

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ і НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Голова Вченої ради
педагогічного факультету
УДУ імені Михайла Драгоманова
професор Тарас Олефіренко

(підпис)

протокол №3 від 23 жовтня 2023 року

ПРОГРАМА

ПІДСУМКОВОЇ АТЕСТАЦІЇ

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА З ОБРАЗОТВОРЧОГО
МИСТЕЦТВА**

ОР магістр

галузь знань 02 Культура і мистецтво

**спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація**

Розробники програми:

Шевнюк О.Л., професор, доктор пед. наук, зав. кафедри образотворчого мистецтва УДУ імені Михайла Драгоманова,

Сова О.С., доцент, канд пед. наук, доцент кафедри образотворчого мистецтва УДУ імені Михайла Драгоманова,

Стейкхолдери:

Кириченко І.М., доцент кафедри графічних мистецтв Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, м. Київ, заслужений працівник культури України;

Комаровська Оксана Анатоліївна, завідувач лабораторії естетичного виховання та мистецької освіти Інституту проблем виховання НАПН України, старший науковий співробітник, доктор педагогічних наук.

Затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

“06” жовтня 2023 року, протокол № 3

Завідувач кафедри

(підпис)

(Шевнюк О.Л.)

(прізвище та ініціали)

Пояснювальна записка

Підсумкова атестація за ОП “Образотворче мистецтво ОР магістр містить захист кваліфікаційної роботи з образотворчого мистецтва.

Метою підсумкових атестаційних випробувань є визначення практичної і теоретичної готовності студента до виконання професійних завдань, встановлених стандартом вищої освіти.

Основними завданнями підсумкових атестаційних випробувань є визначення:

- рівня володіння системою художніх і методичних знань, що забезпечують становлення соціально адекватної особистісної картини світу майбутнього фахівця;
- компетентності в сфері основних принципів, методів та форм навчання образотворчого мистецтва у ЗВО як засобів трансляції соціально значущих культурних смислів;
- сформованості досвіду культуротворчої діяльності фахівця, його просвітницької, дослідницької та методичної активності, спрямованих на його входження в соціальну практику, забезпечення його конкурентоздатності та мобільності на сучасному динамічному ринку праці;
- особистісної системи ціннісних орієнтацій, комунікативних навичок і суб’єктної активності майбутніх фахівців, орієнтованої на засвоєння суб’єктної природи культурних процесів як інструменту національно-культурної самоідентифікації особистості.

Кваліфікаційна робота містить такі дві частини:

- практичну творчу частину в одному з видів і жанрів образотворчого мистецтва;
- текстову частину – пояснювальну записку, що відображає хід художньо-творчих процесів виконання практичної частини дипломного проекту, аналіз історико-стильових особливостей жанру образотворчого або прикладного мистецтва, за яким виконується практична частина, дослідження аналогів і джерел творчого пошуку, актуальне вирішення заявленої проблеми з методики викладання образотворчого мистецтва.

Порядок проведення та зміст підсумкової атестації за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація визначаються ЗВО на підставі стандарту вищої освіти за відповідним фахом (наказ МОН України № 726 від 24 травня 2019 р.).

1. Загальні вимоги.

1. Загальна характеристика ОП “Образотворче мистецтво”.

1.1. Стандартом вищої освіти за спеціальністю 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація передбачена підсумкова атестація випускників-магістрів у вигляді:

- публічного захисту кваліфікаційної роботи.

1.2. Нормативна тривалість навчання за ОП Образотворче мистецтво за очною формою навчання – 1,4 рік. Академічна кваліфікація – магістр образотворчого мистецтва.

1.3. Характеристика сфери професійної діяльності фахівця. Діяльність фахівця спрямована на професійне навчання майбутніх фахівців з образотворчого мистецтва та методики навчання образотворчого мистецтва у ЗВО.

Сфера діяльності фахівця є :

- художньо-творча діяльність
- культурно-просвітницька;
- викладацька;
- науково-методична;
- соціально-педагогічна.

1.4 . Фахівець підготовлений для художньо-творчої роботи в творчих і освітніх установах, де реалізують програми вищої художньої освіти, в художніх школах, студіях, училищах, художніх об'єднаннях для дорослих.

2. Кваліфікаційна характеристика випускника за освітньою програмою “Образотворче мистецтво”.

1	Загальні (ключові соціальні)
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми у галузі образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва під час практичної діяльності або у процесі його навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК02. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ЗК05. Здатність розробляти та керувати проектами.

<p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p>	<p>ФК01. Здатність переосмислювати базові знання, демонструвати розвинену творчу уяву, використовувати власну образно-асоціативну мову при створенні художнього образу.</p> <p>ФК02. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.</p> <p>ФК03. Здатність використовувати знання та практичні навички сценографії з метою найвиразнішого розкриття концепції і змісту драматичного твору і його художнього втілення.</p> <p>ФК06. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості.</p> <p>ФК07. Володіння теоретичними і методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності.</p> <p>ФК08. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій у контексті проведення мистецтвознавчих і педагогічних досліджень.</p> <p>ФК09. Здатність створювати затребуваний на художньому ринку суспільно значущий продукт образотворчого мистецтва.</p> <p><i>ФК10. Здатність переосмислювати знання і практичні уміння з образотворчого мистецтва на основі комплексу їх видів, жанрів і технік.</i></p>
--	---

2.1. Програмні результати навчання

- ПР01. Вміти аналізувати і пояснювати історичні, культурологічні, соціокультурні, художньо-естетичні аспекти розвитку світового та українського образотворчого мистецтва.
- ПР02. Інтерпретувати та застосовувати семантичні, іконологічні, іконографічні, формально-образні і формально-стилістичні чинники образотворення.
- ПР03. Володіти інноваційними методами та технологіями роботи у відповідних матеріалах.
- ПР04. Вміти трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.
- ПР05. Використовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітній і музейній справах.
- ПР07. Володіти методикою проведення наукових досліджень.
- ПР08. Здійснювати пошук інформації стосовно об'єкту дослідження.
- ПР09. Володіти сучасною культурою мистецтвознавчого і педагогічного дослідження та дотримуватися принципів наукової етики та доброчесності.
- ПР10. Визначати мету, завдання та етапи мистецької, дослідницької та освітньої діяльності, сприяти оптимальним соціально-психологічним умовам для якісного виконання роботи.
- ПР11. Застосовувати у мистецькій та дослідницькій діяльності знання естетичних проблем образотворчого мистецтва, декоративного мистецтва, реставрації, основні принципи розвитку сучасного візуального мистецтва.
- ПР13. Володіти знаннями до визначення ефективності та апробації сучасних теоретичних підходів та концепцій інтерпретації феноменів культури і мистецтва та мистецьких процесів.

ПР17. Застосовувати методологічні основи педагогіки та психології у сфері мистецької освіти, володіти методикою викладання фахових дисциплін у закладах вищої художньої освіти.

ПР18. Застосовувати цілісний комплекс знань і практичних умінь з різних видів, жанрів і технік образотворчого мистецтва для створення якісного творчого продукту.

3. Часткові вимоги до рівня підготовки фахівців за спеціальністю ОПП “Образотворче мистецтво”

3.1. Вимоги до оцінювання рівня знань, умінь і навичок щодо виконання кваліфікаційної роботи

Виконання кваліфікаційної роботи є заключним етапом підготовки молодого спеціаліста у ЗВО, перевіркою рівня професійних знань і вмінь, його підготовленості до самостійної творчої праці.

Виконання кваліфікаційної роботи – підсумок творчих досягнень студента, демонстрування вмінь і навичок в освоєнні художнього ремесла для подальшої художньо-педагогічної діяльності. Він є важливою формою підготовки висококваліфікованого спеціаліста для сучасної мистецької діяльності.

Студент-випускник повинен показати високу професійну майстерність та творчі можливості. Кваліфікаційна робота, що виконується, містить реальну тему, затверджену радою університету і наказом ректора, на основі завдання на дипломне проектування, складеного та виданого кафедрою образотворчого мистецтва з урахуванням побажань студентів-випускників.

Виконання кваліфікаційної роботи сприяє формуванню у майбутнього викладача образотворчого мистецтва образного мислення, допомагає оволодіти навичками експериментального дослідження в царині художньої творчості. В процесі його виконання студенти розширюють коло знань, умінь і навичок, вчаться самостійній творчій діяльності, засвоюють та закріплюють навчальний матеріал, який був набутий на заняттях з фахових дисциплін. Кваліфікаційна робота може бути виконана в одній із технік, видів, жанрів обраного студентом виду образотворчого мистецтва з можливістю синтезування з прикладними видами художньої діяльності відповідно тенденцій сучасного мистецтва.

Кваліфікаційна робота виконується на основі глибокого вивчення, аналізу і узагальнення всіх можливих джерел: навчальної літератури з образотворчого мистецтва, мистецтвознавчих наукових розвідок, монографій художників, скульпторів, графіків, майстрів декоративно-прикладного мистецтва, музейних експонатів, методичних рекомендацій та досвіду практичної роботи художників-викладачів ЗВО.

Студент повинен дати оцінку вивченому за роки навчання матеріалу, набутиим умінням і навичкам, визначити свою точку зору на вибір виду образотворчого мистецтва і його техніки, в якій спроможний найкраще виконати кваліфікаційну роботу і запропонувати на суд керівника власне бачення вирішення творчої роботи.

Студенту надається право вибору теми дипломного проекту з

урахуванням рекомендацій професорсько-викладацького складу профільюючої кафедри. Студент може запропонувати свою тему з необхідним обумовленням її розробки для прикладних завдань. Студент-дипломник отримує завдання на кваліфікаційне проектування, збирає необхідні матеріали. Протягом першого тижня дипломного проектування студент складає проект календарного плану виконання дипломного проекту з вказівками послідовності і обсягу (в відсотках) окремих етапів роботи і представляє його на розгляд і затвердження керівникові дипломного проекту.

Після затвердження плану роботи над дипломним проектом студент приступає до його реалізації. В обов'язковому порядку відвідує передбачені розкладом додаткові зайняття, загальні консультації, інструктажі, збори, які проводяться по плану кафедри. Всебічно, на високому науковому і творчому рівні вирішує всі питання індивідуального завдання, якісно у відповідний термін виконує етапи роботи, передбачені календарним планом, а також вказівки і рекомендації керівника кваліфікаційної роботи і консультантів. Оформляє графічні матеріали, пояснювальну записку, представляє на підпис консультантам, керівникові кваліфікаційної роботи. Затвердження форескізів кваліфікаційної роботи відбувається на засіданні художньої ради кафедри. Після відповідної корекції форескізів, їх доопрацювання проводиться остаточне затвердження ескізів, їх виконання здійснюється в обсязі 4-х стандартних аркушів (82 × 61). Після цього випускник представляє на кафедру для попереднього захисту в робочу комісію і завідувачу кафедрою в термін, передбачений календарним планом і планом кафедри, не пізніше ніж за 7-10 днів до початку роботи ПА. Кваліфікаційна робота, підписана завідувачем кафедри разом з письмовим відгуком керівника дипломного проекту, надається рецензенту.

З метою дотримання культури академічної доброчесності кваліфікаційна робота перевіряється на плагіат. Для проведення перевірки на наявність плагіату голова комісії з академічної етики факультету призначає відповідальну особу з числа членів комісії з академічної етики, яка в 2-денний термін за допомогою ліцензованих програмних продуктів здійснює автоматизований пошук текстових запозичень та надає доступ до звіту про його результати всім членам комісії з академічної етики.

Комісія з академічної етики факультету на основі аналізу результатів автоматизованого пошуку текстових запозичень приймає рішення щодо наявності/відсутності в тексті кваліфікаційної роботи академічного плагіату.

У разі відсутності академічного плагіату в тексті кваліфікаційної роботи комісія з академічної етики надає довідку встановленого зразка, яка підписується головою та секретарем комісії з академічної етики, і долучається до кваліфікаційної роботи в якості обов'язкового документу. Забороняється захист кваліфікаційної роботи без висновків комісії з академічної етики.

У випадку встановлення факту академічного плагіату в кваліфікаційній роботі вона не допускається до захисту на засіданні атестаційної комісії, а студент підлягає відрахуванню з Університету за порушення академічної

добročесності. Студент має право на повторне написання кваліфікаційної роботи та її захист після поновлення у складі студентів Університету.

Обсяг пояснювальної записки без додатків і списку використаних джерел становить біля 40 сторінок машинописного тексту (без урахування додатків).

Обов'язковою складовою кваліфікаційної роботи є методична частина, яка передбачає презентацію та аналіз можливості використання творчого проекту в навчально-виховному процесі загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах.

Обрана для кваліфікаційної роботи тема повинна бути пов'язана з актуальними проблемами навчання образотворчого мистецтва у ЗВО та/або історії та теорії образотворчого мистецтва і обов'язково мати певне практичне спрямування.

При оцінюванні та захисті кваліфікаційної роботи враховується її літературне та естетичне оформлення.

Робота відкривається титульним аркушем, на якому пишеться назва міністерства, педагогічного ЗВО, факультету, відділення та кафедри, на яких виконується робота, назва теми, прізвище та ініціали студента, прізвище, ініціали, посада, вчене звання і ступінь керівника роботи, місце і рік виконання роботи.

Друга сторінка роботи містить зміст, з вказівкою сторінок, на яких викладено кожен з його елементів. Розділ, глава чи параграф починаються з нової сторінки і виділяються більш жирним шрифтом, або підкреслюються. На усіх сторінках текстової частини повинні бути витримані однакові поля, виділення у тексті мають бути позначені за допомогою зміни малюнку шрифту, кольором або підкреслюванням. Весь ілюстративний матеріал (таблиці, малюнки, репродукції, схеми, зразки виконаних у матеріалі робіт тощо) як в тексті, так і в «Додатках» розміщується на стандартних аркушах, при потребі акуратно приклеюється, обов'язково підписується і нумерується. Якщо ілюстративний матеріал має об'ємну форму, то до оригіналу дипломної записки вкладається його фотографія або замальовки поданого твору, а сам виріб додається окремо, оформлений в упаковку.

При написанні списку використаної літератури у кінці роботи необхідно звернути увагу на загальноприйняті правила, за якими подаються списки літературних джерел. У тексті при використанні чи посиланні на певну літературу в дужках ставиться номер, під яким вона знаходиться у списку, або ж робиться зноска унизу сторінки (за вибраним варіантом оформлюється вся робота).

При оцінюванні творчої частини кваліфікаційної роботи враховуються використання студентом загальних принципів побудови мистецького твору, гармонійне поєднання художньо-образних можливостей графіки, живопису, скульптури, певного матеріалу з ідеєю та функціональним призначенням твору.

Головним критерієм оцінки образотворчої грамотності кваліфікаційної роботи вважається гармонійне, відповідне композиційне рішення. Оцінка складається з таких критеріїв:

I. Закономірності композиції (закони, правила, засоби, прийоми):

- а) 5 балів – в дипломному проекті розкрита добре тема та ідея твору, який побудований з урахуванням основних законів, правил і прийомів композиції;
- б) 4 бали – за незначні помилки в композиції проекту;
- в) 3 бали – в дипломному проекті задовільно виявлена тема та ідея твору, допущені незначні помилки в побудові композиції, її закономірностей;
- г) 2 бали – в дипломному проекті незадовільно виявлена тема та ідея твору, допущені значні помилки в побудові композиції, її закономірностей (цілісність композиції, сюжетно-композиційний центр, ритм, рівновага та ін.);

II. Образність (художня виразність):

- а) 20 балів – головні та другорядні образи композиції створені автором як високохудожні, нові в образотворчому мистецтві за формою та змістом;
- б) 4 бали – за незначні помилки у створенні образів композиції;
- в) 3 бали – головні та другорядні образи композиції сприймається задовільними, маловиразними;
- г) 2 бали – головні та другорядні образи композиції передані маловиразними, сприймаються незадовільними.

III. Образотворча грамотність (рисунок, колір):

- а) 5 балів – в дипломному проекті форма, пропорції, просторове положення та колір основних і дипломних образів художнього твору виконані професійно грамотно, творчо, емоційно;
- б) 4 бали – допущені незначні помилки в образотворчій грамоті;
- в) 3 бали – в дипломному проекті малюнок та колір образів передані із значними помилками
- г) 2 бали – малюнок, колір образів дипломного проекту передані з недопустимими помилками для художника – педагога.

IV. Техніка виконання (гуаш, акварель, гіпс, декоративні художні матеріали та ін.):

- а) 5 балів – техніка виконання в художньому матеріалі дипломного проекту вдало розкриває тему і задум художника, образи твору виконані професійно, майстерно, емоційно;
- б) 4 бали – допущені незначні помилки в техніці виконання художніми матеріалами дипломного проекту;
- в) 3 бали – в дипломному проекті допущені значні помилки в техніці виконання відповідними художніми матеріалами, які задовільно розкривають образи твору;
- г) 2 бали – дипломний проект виконаний художніми матеріалами на низькому професійному рівні, техніка виконання роботи не розкриває тему та задум художника-педагога.

Критерії оцінювання дипломного проекту

Рівень	Характеристика рівня	Бали
Грамотність		
низький	Допущені значні помилки, недостатньо виявлені закономірності сполучення елементів структури змісту.	0-5
середній	Допущені незначні помилки, задовільно виявлені закономірності сполучення основного змісту структури	6-12
оптимальний	Добре виявлені закономірності побудови структури, змісту, зв'язки виглядають логічно з естетичним ефектом	13-19
високий	Враховані всі закономірності побудови структури, чітко, оригінально співвідносяться всі елементи, виразно демонструється естетичний ефект	20-25
Технічність		
низький	Допущені значні помилки у використанні техніки виконання завдання, різко порушена структура змісту	0-5
середній	Допущені незначні помилки у використанні техніки виконання завдання, слабо виражена структура змісту	6-12
оптимальний	Добре використано техніку виконання завдання, елементи структури виявлені достатньо ефектно	13-19
високий	Враховані всі закономірності застосування техніки виконання у вирішенні завдання, прояв співвідношення елементів у структурі змісту має естетичний ефект	20-25
Цілісність		
низький	Допущені значні помилки у сполученні елементів структури змісту, що руйнує цілісну побудову	0-5
середній	Допущені незначні помилки у сполученні елементів структури змісту, що слабо реалізує цілісну побудову	6-12

оптимальний	Добре використано сполученні елементів структури змісту, що логічно реалізує цілісну побудову	13-19
високий	Враховані всі закономірності сполучення елементів змісту, вони чітко, оригінально співвідносяться і поєднуються в цілісну структуру	20-25
Креативність		
низький	Допущені значні помилки у компопуванні елементів структури змісту, передано шаблонне вирішення компопування структури й застосування техніки	0-5
середній	Допущені незначні помилки у компопуванні елементів структури змісту, що слабо реалізує можливості виразності акцентів, логіку прийомів техніки виконання	6-12
оптимальний	Добре використано сполученні елементів структури змісту, що логічно реалізує цілісну побудову, можливості виразності акцентів, доцільність прийомів техніки виконання і колористики	13-19
високий	Враховані всі закономірності сполучення елементів змісту, вони чітко, оригінально співвідносяться і поєднуються в цілісну структуру, техніка виконання, колористика всебічно і глибоко підкорені ієрархічному механізмові реалізації естетичного ефекта ідеї композиційного рішення	20-25
МАХ кількість балів 100		

Захист кваліфікаційної роботи здійснюється на відкритому засіданні атестаційної комісії (АК). На захист кваліфікаційної роботи студент готує доповідь, вона може мати довільну форму і за часом не повинна перевищувати 3–5 хв. Після доповіді студенту задають питання члени АК. Хід захисту фіксується у протоколі АК. Результати захисту визначаються оцінками «відмінно», «добре», «задовільно» та «незадовільно» і рішення АК про оцінку знань студента, виявлених при захисті кваліфікаційної роботи та видання йому диплома державного зразка про освіту (кваліфікацію) приймається державною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, котрі брали участь у засіданні. За однакової кількості голосів голос голови є

вирішальним. У випадках, коли захист дипломного проекту визначається незадовільним, АК встановлює, чи може студент подати на повторний захист той самий проект з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему.

3. Політики академічної доброчесності

Етична поведінка учасників освітнього процесу згідно публікації Ради Європи (<https://bit.ly/3k7nTVz>) передбачає дотримання принципів відданості стандартам доброчесності, чесності, прагнення до істини, прозорості та доступності інформації, поваги до інших, довіри, підзвітності, соціальної справедливості та рівності.

Згідно ст.42, п.1-3 закону України “Про освіту” академічна доброчесність визначається як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Це означає для здобувачів освіти обов’язковість самостійного виконання навчальних завдань, посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей, дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права, надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо), повторне проходження навчального курсу, відрахування із закладу освіти (ст.42, п.5-6 Закону України “Про освіту”). Етичні принципи академічного навчання в університеті реалізуються згідно Положення про академічну доброчесність в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова <https://udu.edu.ua/universitytet/prozoryi-universitytet#polozhennia-pro-akademichnu-dobrochesnist-v-udu>.

Порушенням академічної доброчесності згідно ст.42, п.4 Закону України “Про освіту” вважається:

- академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства; формою академічного плагіату є самоплагіат, що полягає у відтворенні без посилання на джерело інформації власних раніше опублікованих текстів;
- фабрикація – фальсифікація результатів досліджень, посилань, або будь-яких інших даних, що стосуються освітнього процесу;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітньої процесу;
- списування – використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;

□ хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі.

Академічним шахрайством є також академічний саботаж – вчинення дослідником таких дій, які дають йому можливість отримати нелегітимну академічну вигоду, чи зменшити таку для інших членів академічної групи чи спільноти (наприклад, шляхом затягування процесу рецензування роботи автора для використання результатів у власних цілях, знищення певних даних відносно інших дослідників-конкурентів); професорська нечесність – зловживання окремими представниками професорсько-викладацького складу своїми службовими обов'язками з метою примусу і тиску на колег чи студентів; несправедливе встановлення авторства робіт, наприклад, дописування керівників до робіт, які вони навіть не читали.

Академічне шахрайство – така поведінка студентів, коли в ході виконання навчальних завдань вони використовують в корисливих цілях недозволені матеріали, інформацію чи інші допоміжні засоби (Pavela, 1978); найпоширенішою формою академічного шахрайства є списування, зокрема за посередництвом шпаргалок, через заглядання у роботу сусіда під час іспиту, колективну співпрацю між студентами заради отримання спільної для всіх вигоди, вчинення дій, направлених на попереднє та незаконне ознайомлення зі змістом екзаменаційних білетів тощо (Klein et al., 2007).

Кваліфікаційна робота – важливий досвід у формуванні практик академічної доброчесності студентів. Отже, кваліфікаційна робота буде перевірятися на антиплагіатній програмі, що порівнює наданий текст із іншими документами, зазвичай, розміщеними в просторі інтернету. Антиплагіатна програма Unicheck, яка застосовується відповідно укладеним договорам в УДУ імені Михайла Драгоманова, виявляє текстові збіги в наданому тексті, допомагаючи шукати плагіат. Студентові також рекомендується в процесі написання кваліфікаційної роботи скористатися безкоштовними антиплагіатними програмами в інтернеті або ж просто пошуковими інтернет-сервісами типу Google і Pinterest. Для цього слід увести у пошуковий рядок текстовий фрагмент, і пошукова система покаже, в яких документах з інтернету зустрічається цей текст.

Інструментами платформи Google і Pinterest доцільно також користуватися для пошуків візуальних збігів у художніх роботах. Для цього слід перейти на сторінці Google у підменю “Зображення”, натиснути у пошуковому рядку значок “фотоапарат” та завантажити файл із зображенням або увести URL-адресу зображення. За результатом можна отримати, в яких зображеннях відслідковуються візуальні збіги. Аналогічно відбувається пошук на платформі Pinterest.

Аналіз тексту на ознаки можливого академічного плагіату передбачає, що на кожен текстовий збіг, виявлений програмою, обов'язково має аналізувати комісія з академічної етики (<https://bit.ly/2ERL7ea>). Перевірка кваліфікаційної роботи студента на відсутність плагіату не означає оцінку її якості. Відсутність плагіату — критерій допуску роботи до оцінювання. Оскільки головними завдання написання кваліфікаційної робіт на освітній програмі є формування навичок аналізу різноманітних джерел інформації, порівняння різних публікацій з певної теми, досвіду грамотного оформлення наукових джерел, лаконічного резюмування думок інших авторів, логічного обґрунтування власної думки тощо. Тому найважливішим етапом роботи над кваліфікаційною роботою є зворотній зв'язок від викладача щодо тих навичок, які студент у роботі проявив якнайкраще, тих умінь, які потребують додаткового вдосконалення, і тих важливих кроків, що сприятимуть досягненню поставлених цілей.

Основні та допоміжні інформаційні ресурси

1. Академічна чесність як основа сталого розвитку університету / Міжнарод. благод. Фонд «Міжнарод. фонд досліджень освітньої політики»; за заг. ред. Т.В. Фінікова, А.Є. Артюхова. К.: Таксон, 2016. 234 с.
1. Академічне письмо та бібліографія: вебсайт. URL: bibliosynergy.ula.org.ua/index.php/proekt1.
2. Вихрущ В., Козловський Ю. Методологія та методика наукового дослідження. Л., 2020
3. Гомперц В. Що це взагалі таке? 150 років сучасного мистецтва в одній пілюлі. К, 2017
4. Євсєєва Г.П. Основні вимоги до якісного оформлення наукових публікацій / Г.П. Євсєєва, М.В. Савицький // Вісник Придніпровської державної академії будівництва та архітектури. – Дніпропетровськ, 2014. № 8. С. 54–62.
5. Краснодембський З. На постмодерністських роздоріжжях культури. К., 2000.
6. Лагутенко О. Українська графіка ХХ ст. К., 2011.
7. Рекомендації до пошуку наукової інформації за допомогою інтернет-ресурсів: вебсайт. URL: <https://docs.google.com/document/d/1sUBDV-qvUxuAfoi1yNW47y.../edit?hl=uk>.
8. Рекомендації з оформлення посилань в наукових роботах: DSpace: вебсайт. URL: ela.kpi.ua/handle/123456789/16051.
9. Склярєнко Г. Сучасне мистецтво України. Портрети художників. К., 2016.
10. Універсальні виміри української культури. О., 2000.
11. Фартінг С. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення. К. 2019
12. Хоружий Г.Ф. Академічна культура: цінності та принципи вищої освіти. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2012. 320 с.
13. Шевнюк О.Л. Історія мистецтв. К., 2015
14. Шевнюк О.Л. Методика навчання образотворчого мистецтва у ВНЗ. К., 2016.
15. Шевнюк О.Л. Словник термінів образотворчого мистецтва. К., 2013.
16. Bailey S. Academic writing: a handbook for international students. 3rd ed. London, New-York: Routledge, 2011. 314 p.
17. Committee on Publication Ethics: (COPE): Promoting integrity in research publication: вебсайт. URL: publicationethics.org/.
18. Publication Integrity and Ethics: вебсайт. URL: www.integrity-ethics.com/.

**Технічно-методичні рекомендації щодо проведення підсумкової атестації
ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
у дистанційному форматі**

Здійснюється відповідно до стандартної процедури захисту дипломної роботи в середовищі **GOOLE MEET** або **ZOOM**. Під час відеоконференції слід дотримуватися: **правила імені** (із зала очікування допускаються до відеозв'язку лише особи з повністю підписаним іменем)

правила мікрофону (у всіх вимкнено),

правила руки (для того, щоби включити мікрофон слід підняти руку),

правила часу (говорити конкретно, стисло і по суті)

- Студент подає до захисту **PDF файл** текстової частини з усіма супровідними документами та якісний **JPG файл** з фотографією творчої роботи (для об'ємних композицій з декількох сторін) – за якість файлу відповідальність несе автор, оскільки саме фоторепродукція є базою для оцінювання творчої роботи.
- Студенти захищаються в алфавітному порядку.
- Захист починається з доповіді студента за результатами роботи – 3-4 хвилини. Під час доповіді включається демонстрація екрану з фотозображенням кваліфікаційної роботи студента.
- Далі студент відповідає на запитання членів атестаційної комісії та присутніх.
- Потім виступає керівник роботи з враженнями від співпраці зі студентом – 2-3 хв.
- Наступним виступає рецензент з оцінкою роботи – 2-3 хв.
- По завершенню захисту студент може взяти слово **ВИКЛЮЧНО** для того, щоби виступити з приводу обговорення його роботи, побажань і зауважень.
- По завершенню всіх захистів студенти відключаються від онлайн платформи, і комісія починає обговорення результатів.
- У визначений час студенти і викладачі знову під'єднуються до відеоконференції для оголошення результатів і оцінок.
- До завершення робочого дня студент може подати офіційну **письмову апеляцію** по пошту кафедри, що є підставою для роботи апеляційної комісії та зміни/підтвердження результатів захисту/